

't Grootoortje

Van de redactie:

Activiteiten:

20 september	kastenvandeling met	Sjef Demaret	Boxmeer	9:30
4 oktober	Zwerme vleermuizen	Frank van Gorp	Oud Turnhout	18:00
28 oktober	wintertellingen nieuwe regels	Erik Korsten	Best	20:00

(zie ook de mail van 20 augustus)

Inhoud:

Bestuur zoekt leden.

Batectoparsite and their role in transmission of infectious diseases

Een bijzondere ervaring

Hebben laatvliegers (*Eptesicus serotinus*) een voorkeur voor daken met RBB-dakpannen?

NEM-VTT

Een nieuwe bedreiging voor onze vleermuizen?

Grote kolonie gewone dwergvleermuizen ontdekt

Rooise organisaties op de bres voor vleermuizen

Redactie: antoinette.van.wilgen@gmail.com

Bestuur zoekt bestuursleden

Zoals jullie weten begint het bestuur van de Vleermuiswerkgroep wat kleiner te worden. Om toch te kunnen voldoen aan alles wat we willen doen, zoekt het bestuur nog mensen die zich in willen zetten voor de Vleermuiswerkgroep Noord Brabant. We vergaderen 3 tot 4 keer per jaar bij iemand thuis. Tussen de overlegmomenten door is er wat tijd voor een ontspannen sfeer en gezelligheid. Wie wil het proberen om met zijn/haar kennis het bestuur te verrijken? Een tijdje meedraaien mag, om te kijken of het iets voor je is.

Als dit je iets lijkt, meldt je dan aan bij veermuis.brabant@gmail.com .

Bat ectoparasites and their role in transmission of infectious diseases.

In recent years, an increasing number of vector-borne diseases diagnosed in humans have become a matter of concern. It led scientists to focus not only on the influence of biotic factors such as biodiversity, but also on determining which organisms are most involved in the maintenance of pathogens in nature. There is a great interest in understanding the interactions among ectoparasites, hosts, and pathogens, as various organisms may contribute differently to disease ecology and evolution (Bown *et al.*, 2008). An extensive range of arthropodic vectors may feed on various animals and transmit a huge number of viral and bacterial diseases (Hopla *et al.*, 1994). Mites (*Gamasida*), hard and soft ticks (*Ixodida*), bat flies (*Diptera*), and fleas (*Pterygota*) have been reported as ectoparasites infesting many bat species around the world (*Chiroptera*; Imaz *et al.*, 1999; Socolovschi *et al.*, 2012; Piksa *et al.*, 2013b). Bats are adequate hosts for obligate hematophagous arthropods because they lack dense fur and have easily accessible large blood vessels just below the dermis (Socolovschi *et al.*, 2012). In addition, several pathogens have been detected in ectoparasites feeding on bats. For instance, bat fleas and flies, and hard-bodied ticks collected from bats in Hungary were positive for *Bartonella* spp. (Hornok *et al.*, 2012). Moreover, *A. vespertilionis* ticks associated with bats collected in France were infected with bacteria of genus *Ehrlichia*, *Rickettsia* and *Borrelia* (Socolovschi *et al.*, 2012). Since some of these ectoparasites which feed on bats are known to bite humans (Piksa *et al.*, 2013a), it is important to determine their role as vectors of zoonotic agents.

In the Netherlands, 21 species of bats are present, among which some species as *Pipistrellus pipistrellus* inhabits suburban and urban areas (Jonker *et al.*, 2010). However, to date there is no literature in the Netherlands on bat ectoparasites and their possible impact on transmission of pathogens in nature.

The current research aims to establish what species of ectoparasites feed on Dutch bats and by which pathogens these ectoparasites are infected. The acquired information will provide valuable insight into reservoir competence of bats for agents of zoonotic diseases. The study will consist of two interrelated parts. In the first part, various ectoparasites will be collected from bats in collaboration with shelters for injured bats, and with organizations monitoring and handling these mammals annually. In the second

part of the study, collected ectoparasites will be subjected to molecular analysis, which aims to detect a wide range of pathogens. The molecular analysis will be conducted in RIVM (National Institute of Public Health and Environment).

Bown KJ, Lambin X, Telford GR, Ogden NH, Telfer S, Woldehiwet Z, Birtles RJ: **Relative importance of *Ixodes ricinus* and *Ixodes trianguliceps* as vectors for *Anaplasma phagocytophilum* and *Babesia microti* in Field vole (*Microtus agrestis*) populations.** *Appl Environ Microbiol* 2008, **74**:7118–7125.

Hopla CE, Durden LA, Keirans JE: **Ectoparasites and classification.** *Rev Sci Tech* 1994, **13**:985–1017.

Imaz E, Aihartza JR & Totorika MJ: **Ectoparasites on bats (Gamasida, Ixodida, Diptera) in Biscay (N Iberian peninsula).** *Miscelanea Zoològica* 1999, **22**(2):21-30

Jonker MN, Boer WFD, Kurvers RHJM & Dekker JJA: **Foraging and public information use in common pipistrelle bats (*Pipistrellus pipistrellus*): a field experiment.** *Acta Chiropt.* 2010, **12**:197–203.

Piksa K, Nowak-Chmura M, Siuda K: **First case of human infestation with tick *Ixodes vespertilionis* (Acari: Ixodidae).** *International Journal of Acarology* 2013a, **38**:1–2.

Piksa K, Górz A, Nowak-Chmura M, Siuda K: **Mass occurrence of *Ixodes vespertilionis* (Acari: Ixodidae) in caves, on bats roosting in caves, and in a nursery colony.** *Int. J. Acarol* 2013b, **39**(3):257-262

Socolovschi C, Kernif T, Raoult D and Parola P: **Borrelia, Rickettsia, and Ehrlichia species in bat ticks, France, 2010.** *Emerging Infectious Diseases* 2012, **18**:1966–1975.

foto Chiel Simons

Een bijzondere ervaring.

Terwijl wij, Martien Bongers en Sjef Demaret, stonden te kijken en luisteren naar het zwermen van een groepje rosse vleermuizen (*Nyctalus noctula*) vlogen er twee rosse vleermuizen in de vlucht tegen elkaar.

1 vleermuis vloog door, de andere vleermuis viel naar beneden en bleef versuft op een takje liggen, na enige seconden viel de vleermuis daarna op de grond.

Ook daar bleef de vleermuis even versuft liggen om vervolgens wat vooruit te krabbelen.

Twee pogingen om het diertje op te pakken en weer op de boomstam met het hol te plaatsen mislukte door onervarenheid van onze kant.

Hulp was ook niet nodig bleek al snel.

Tot onze verbazing kroop het diertje kort na de val richting pad, sloeg rechts af, daarna een stukje over het pad door het gras, om vervolgens weer rechtsaf te slaan en verder over dode bladeren en onder braamstruiken door linea recta

naar de eik met het hol te kruipen. Om daarna tegen deze eik op te klauteren om uiteindelijk in het hol te verdwijnen.

Blijkbaar kunnen rosse vleermuizen zich op de grond ook goed oriënteren, althans deze rosse vleermuis.

De grote vraag blijft natuurlijk, was deze route, na de botsing en val, een echt bewuste keuze?

Of was het puur toeval dat deze vleermuis net de juiste boomstam met het eigen hol uitkoos om tegenop te klauteren?

We zullen er waarschijnlijk nooit achter komen.

Een reconstructie van het "Ongeval".

Datum ongeval 21-5-2014

Tijdstip ongeval circa 04.46.

De weersomstandigheden, licht bewolkt, temp circa 13 graden.

Plaats van het "ongeval"

Noord Brabant, Gemeente Sint Anthonis.

Landgoed De Groote Slink, locatie "De Königsallee".

RD coördinaten Königsallee,.....184602 - 399850

De boom met het hol, zomer eik (*Quercus robur*)

RD coördinaten van deze eik184652 - 399819

Omtrek van de eik op 1 mtr hoogte, circa.....224cm

Hoogte van het hol t.o.v. de grond, circa4.75mtr

Landingsplaats na de botsing op een twijg van een lijsterbes (*Sorbus aucuparia*)

Hoogte van deze landingsplaats t.o.v. de grond circa2.78mtr

Afstand van deze landingsplaats naar het hol in de eik (hemelsbreed), circa5.0.mtr

Afgelegde afstand vanaf valplek naar hol in de eik, circa13.30.mtr

.

Sjef Demaret, Martien Bongers,

Leden IVN De Maasvallei Boxmeer, werkgroep Vleermuizen

Gebruikte materialen.

Afstandsmeter Bosch type GLM 50.

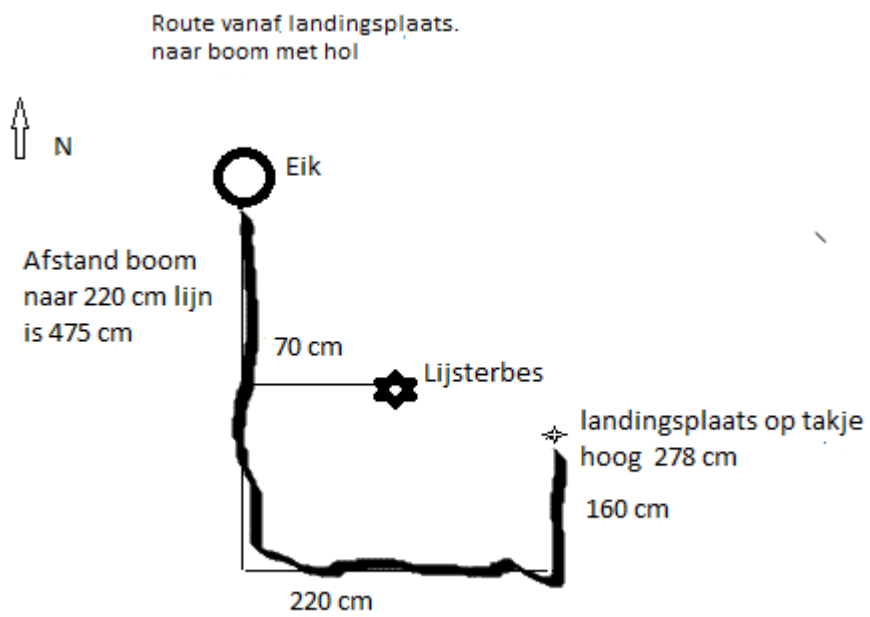
Rolmaat 7.5 mtr.

GPS Garmin type 60Cx.

Foto/film toestel Panasonic Lumix DMC-TZ7

NB Nauwkeurigheid GPS RD coördinaten Garmin 60cX circa +/- 1.50 mtr

Schematische tekening en route van de rosse vleermuis na de val.

Hebben laatvliegers (*Eptesicus serotinus*) een voorkeur voor daken met RBB-dakpannen?

Klarissa Nienhuys

De Vleermuiswerkgroep Groningen krijgt soms informatie over vleermuiskolonies binnen via meldingen van het publiek. Het betreft meestal kolonies in woonhuizen. In de meeste jaren krijgen we alleen meldingen over kolonies van gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*), maar in 2010 kregen we acht meldingen over verblijfplaatsen van laatvliegers (*Eptesicus serotinus*) in Leek (2), Noordlaren, Thesinge (2) en Grijpskerk (2) en Doezem.

Het viel ons op dat het hierbij op één na steeds daken met zogenaamde RBB-dakpannen betrof, waar de dieren vooral via de nokpan, de zogenaamde 'eindvorst', naar buiten kwamen. Sinds die tijd letten we daar we meer op en lijken laatvliegers echt een voorkeur voor dit soort daken te hebben. Zouden laatvliegers misschien een bepaald geluidsbeeld van dit soort daken kunnen onthouden?

De kolonies

Afgelopen jaren zijn in zeven dorpen in tien verschillende woningen - allemaal met RBB-dakpannen - laatvliegers aangetroffen. In tabel 1 staat een overzicht van het aantal waargenomen laatvliegers. In Leek zijn de rijtjeshuizen in een U-vorm gebouwd. Hier werden de laatvliegers jaarlijks in vergelijkbare aantallen in een woning op één van beide uiteindes van de U-vorm aangetroffen. Ook in Noordlaren keerden de laatvliegers in meerdere jaren terug in hetzelfde verblijf. In Thesinge zaten kolonies laatvliegers in twee woningen binnen 500 meter afstand van elkaar in een twee-onder-een-kapwoning en een vrijstaande woning. Eén van deze kolonies werd helaas bedreigd door onderhoudswerkzaamheden. In Grijpskerk zijn in twee twee-onder-een-kapwoningen in dezelfde straat laatvliegers aangetroffen. Tijdens het tellen van de ene kolonie werden ook uitvliegende dieren van een woning verderop in de straat waargenomen. In Doezum werden in 2010 tijdens de renovatie van de schoorsteen ongeveer tien laatvliegers aangetroffen. De jongen vielen daarbij naar binnen en de moeders verschuilden zich in huis achter kasten en achter de klok. De jongen zijn teruggeplaatst, waarna de moeders gelukkig volgden. Tot slot zijn in 2011 in Beerta en Stitswerd respectievelijk 51 en 10 uitvliegende laatvliegers geteld bij woningen met RBB-dakpannen.

RBB-dakpannen

RBB-dakpannen zijn van beton, ze zijn vrij breed en met alleen links en rechts een richel waar de volgende dakpan op aansluit. Ze zijn goedkoop en eenvoudig te leggen. Een modernere verzamelnaam is sneldekpannen. Ze verschillen duidelijk van keramische en geglazuurde dakpannen en van dakpannen die ook aan de boven- en onderkant met een speciale richel op elkaar aansluiten.

RBB-dakpannen zijn ontwikkeld en geproduceerd sinds de jaren '60 van de vorige eeuw. De productie van deze dakpannen is tegenwoordig in handen van Monier B.V. in Montfoort. Sneldekpannen worden nog steeds gebruikt; er zijn allerlei moderne varianten in de aanbieding. De oude versies lijken wat lomper en meer een uitstraling van beton te hebben dan de moderne varianten (zie het verschil tussen fig. 1 en 2). **VLEN-Nieuwsbrief 72 - 2014 (1) 11**

Tabel 1. Overzicht van meldingen van kolonies laatvliegers (*Eptesicus serotinus*) in provincie Groningen per locatie in relatie tot het dakpantype. *Features of reported Serotine (Eptesicus serotinus) colonies in the province of Groningen, The Netherlands.*

Locatie Datum Aantal Dakpantype

Location Date Number Roof tile type

Leek I 5 juni 2010 22 RBB *double-S*

Leek II 30 juni 2010 23 RBB *double-S* 5 mei 2011 22 RBB *double-S*

Noordlaren 2010 - RBB *double-S* 6 juni 2013 55 RBB *double-S* 25 april 2014 20 RBB *double-S*

Thesinge I voor 2009 ca. 90 RBB *double-S* augustus 2009 10 RBB *double-S* mei 2010 1 RBB *double-S*

Thesinge II 21 mei 2010 38 RBB *double-S*

Grijpskerk I 7 juni 2010 14 RBB *double-S*

Grijpskerk II 7 juni 2010 ca. 2 RBB *double-S*

Doezum 1 juli 2010 ca. 10 RBB *double-S*

Beerta 28 april 2011 51 RBB *double-S*

Stitswerd 31 juli 2011 10 RBB *double-S*

Figuur 1. RBB-dakpannen (1985) van een woning met een kolonie van twintig laatvliegers. Noordlaren, april 2014 (Klarissa Nienhuys). *Double-S roof tile roof with a colony of twenty Serotines*

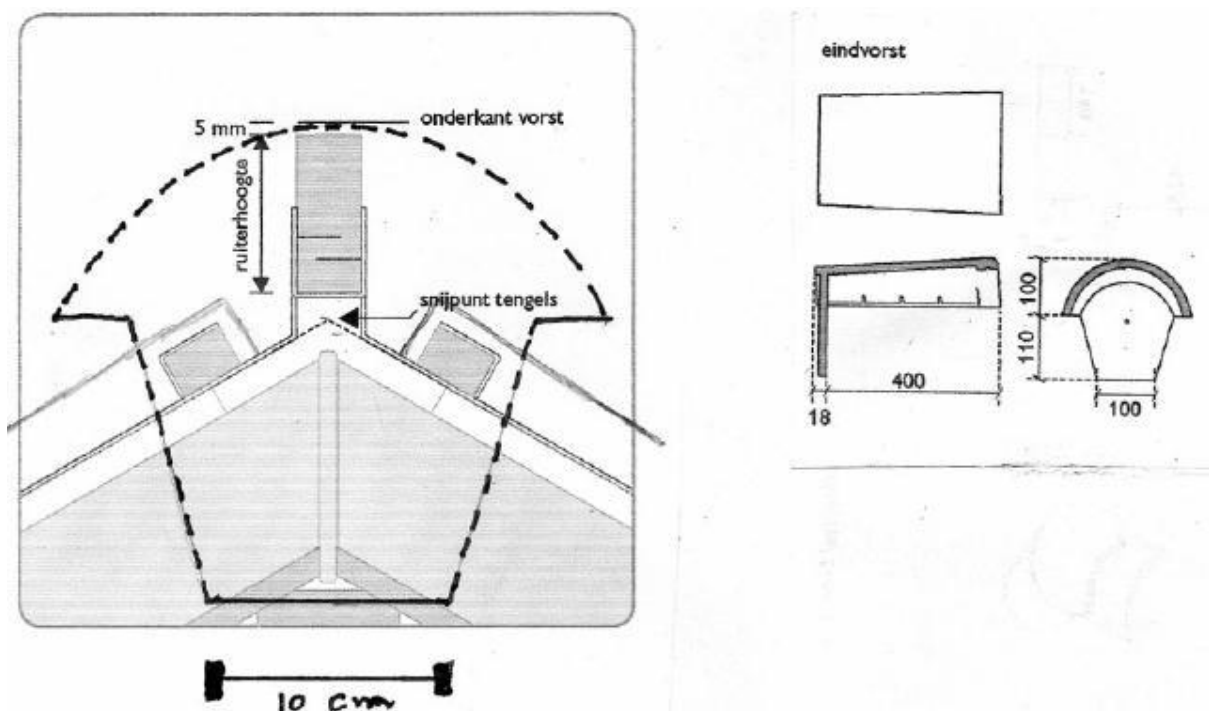
Kenmerken kolonies

Wij vroegen ons af of de constructie van een bepaald soort dak met RBB-dakpannen soms de aanwezigheid van laatvliegers verklaart. Het gaat gewoonlijk om

huizen met zijmuur als in een kindertekening: een dak met een helling van 45 graden boven een rechte muur. De 'gevelpannen' hangen ongeveer over de rand van de muur en de 'eindvorst' heeft een soort slabbetje dat over bovenste twee gevelpannen hangt (figuren 1 en 2). De afstand tussen het slabbetje en de muur is dus minstens de dikte van de overhangende gevelpan en lijkt een ruim voldoende entree voor laatvliegers te verschaffen.

Het Technisch Handboek op de website van Monier (Monier_TH_7_Vorstmodellen; www.monier.nl) laat zien dat de nokvorsten op een nokbalk rusten. Hierdoor blijft minstens tien centimeter ruimte tussen de bovenkant van de dakplaten en de binnenkant van de nokvorst uitgespaard. Als de nokbalk van ruw hout is, wat goedkoper is dan geschaafd hout, is er aan de zijkant van de nokbalk over de hele lengte van het dak ongeveer vier centimeter beschikbaar om als vleermuis aan te hangen.

Het huis in Noordlaren is in 1985 onder architectuur gebouwd en het dak is niet symmetrisch. Links van de nok is de dakhelling 45 graden en rechts 30 graden. Onder de rechterkant bevindt zich houten betimmering, vastgemaakt met horizontale latjes, waar de laatvliegers, afgaande op het gekrabbel dat in huis te horen is, ook achter hangen.

Figuur 3. Afmetingen van een eindvorst op een RBB-dak van Monier

De locaties van de huizen kan ook van belang zijn. Laatvliegers verhuizen nogal eens en dan is het wellicht aantrekkelijk als er meerdere dezelfde huizen met eenzelfde oriëntatie op de zon gebouwd zijn. Zowel in Thesinge als in Grijpskerk staat een hele serie huizen naast elkaar van dezelfde twee-onder-één-kapconstructie met RBB-dakpannen. Overigens zat de tweede kolonie in Thesinge een straat verder in een vrijstaand huis, maar ook weer met dezelfde dakpannen. In Leek staan in

1972 gebouwde huizen met een meerdere-onder-een-kapconstructie in een U-vorm rond een pleintje. De twee huizen aan de uiteinden hebben beide een RBB-eindvorst en eenzelfde oriëntatie op de zon. Elk jaar trekken de laatvliegers eerst in het ene huis en verhuizen dan na een paar weken naar de overburen.

Slotoverwegingen

Voor zover wij weten is Monier is de eerste dakpanfabrikant geweest die speciale dakpannen voor gierwaluwen en huismussen ontwikkeld heeft. Van een speciale functie van hun dakpannen voor vleermuizen was hen niets bekend. Dat zouden de dakdekkers moeten weten. Een dak met RBB-dakpannen van 30 tot 40 jaar oud is langzamerhand aan renovatie toe, omdat de dakpannen dan beginnen te verweren. Wij hopen dat dakdekkers dan rekening houden met laatvliegerkolonies.

NEM-VTT

Netwerk Ecologische Monitoring-Vleermuis Transect Telling.

Onder deze naam is de Zoogdiervereniging enkele jaren geleden gestart met het opzetten van een netwerk voor deze Transect tellingen. Afgelopen jaar zijn er leden van onze Werkgroep benaderd om mee te doen en hierbij wat ervaringen. Zes leden van de Werkgroep hebben zich opgegeven om drie koppels te vormen. Het was de bedoeling dat we drie verschillende routes zouden samenstellen die de komende jaren, twee keer (kort achter elkaar) per jaar moeten worden gereden. De routes moesten gelegen zijn in de regio Eindhoven e.o.

Bij deze tellingen wordt er gewerkt met een Batlogger. Een apparaat, iets groter als een gewone detector, dat vleermuisgeluiden registreert en meteen vastlegt op een SD kaartje. Deze Batlogger heeft vele mogelijkheden, en is vooral ook veel gevoeliger als de D100, waar we meestal mee rond lopen. De Batlogger is bijvoorbeeld ook gebruikt bij het project “Boer zoekt Vleermuis” met opvallende meetresultaten zoals o.a. de aanwezigheid van de “Kleine Dwergvleermuis”.

De bestanden op het SD kaartje worden gekopieerd en vervolgens op je PC geanalyseerd met een software programma met de naam “Batsounds”.

Dit programma geeft het geluidsbestand, na analyse, weer in een sonogram en meteen enkele opties van mogelijke vleermuissoorten.

De route van de Transect telling is minimaal 30 kilometer en wordt met de auto gereden. Tijdens de rit, waarbij de snelheid niet hoger mag zijn als 25 kilometer p/u, ivm ruis en wind op het apparaat, zit de logger met een soort klem op het geopend raam.

Het is ongelooflijk hoe nauwkeurig vervolgens de metingen worden verricht. Dit leidt tot veel waarnemingen in relatief korte tijd en op veel verschillende plaatsen. Het uiteindelijke doel is wat te kunnen zeggen over de vleermuisstand bij ons, van de meest voorkomende soorten, in de zomer. Wintertellingen doen we al vele jaren maar hoe de situatie zomers is, weten we niet. Dwergvleermuizen bijvoorbeeld komen we nauwelijks tegen bij de wintertellingen.

In Europees verband doen al meerdere landen mee met deze Transect tellingen met hele goede resultaten.

Wij als groep zijn in ieder geval erg enthousiast over het gebruik van de logger, maar moeten ons nog wel verder "trainen" in het goed analyseren van de geluidsbestanden. Maar met enige vaardigheid zijn hiermee mooie resultaten te bereiken in de monitoring van vleermuizen. Een aanrader om mee te doen, want de Zoogdiervereniging gaat de komende jaren het project verder landelijk uitrollen.

FH

Een nieuwe bedreiging voor onze vleermuizen?

(Bron: Volkskrant, DM)

Omstreden 'bijen-insecticide' treft ook zwaluw en spreeuw

Niet alleen bijen, ook vogelpopulaties ondervinden ernstige schade van 'neonicotinoïden', de meest gebruikte klasse insecticide ter wereld. De gifstoffen doden zoveel insecten, dat de vogels te weinig te eten hebben en in aantal teruglopen, stellen een aantal wetenschappers in Nature.

Dat is "sterk bewijs" dat "het debat over de bijen het grotere plaatje heeft gemist", schrijft de niet bij de studie betrokken ecooloog Dave Goulson in een commentaar in Nature. De gedupeerde vogels eten immers geen bijen, maar insecten waarvoor doorgaans minder aandacht is, zoals muggen en vliegen. "Het gaat hier om de bulk van insecten die als voer dient voor veel organismen", zegt Ruud Foppen van het Nederlandse Sovon Vogelonderzoek. "Daarover zijn nauwelijks meetgegevens. Maar ondertussen zien we dat er zoveel is veranderd dat het nu meetbaar is in de vogelwereld." Ook andere experts signaleren dat er een "instorting" gaande is van de insectenwereld. De wetenschappers spreken van een sluipend maar schrikbarend proces. "Er is hier iets aan onze aandacht ontsnapt", zegt Foppen. "De vogels vallen niet dood neer; de meest aannemelijke verklaring is dat ze niet genoeg voer hebben. Dus zie je de vogelpopulaties overal waar dit gif wordt gebruikt achteruit kachelen.

Gif

Voor hun onderzoek vergeleken Nederlandse onderzoekers uit Nijmegen zeven jaar vogelwaarnemingen met meetgegevens over het neonicotinoïde imidacloprid in slootjes en andere wateren. Hoe meer gif er in het water zat, des te sneller nam

het aantal insecten etende vogels af. Van de vijftien onderzochte vogelsoorten zijn er veertien getroffen: daaronder soorten als de spreeuw, boerenzwaluw, grote lijster, veldleeuwerik, ringmus, geelgors en gele kwikstaart.

Neonicotinoïden werden eind jaren negentig binnengehaald als nieuw wondermiddel tegen onder meer bladluis. In ons land wordt jaarlijks ruim 10 duizend kilogram imidacloprid ingezet. Keerzijde is echter dat het gif langzaam afbreekt en insecten zenuwschade toebrengt die zich langzaam ophoopt. Al in de jaren negentig sloegen bijenexperts daarom alarm: het insecticide zou bijenkolonies verzwakken en tenminste gedeeltelijk bijdragen aan de geheimzinnige sterfte onder bijenvolkeren.

?

Europese regelgeving onvoldoende

Vorig jaar besloot de Europese Unie daarom tot een moratorium op drie van de vijf bekendste neonicotinoïden. Volgens Natuurpunt, Vlaanderens grootste natuurvereniging, volstaat dat geenszins. "Slechts vier van de negen neonicotinoïden zijn verboden. Bovendien gaat het om een tijdelijk verbod van twee jaar op een beperkt aantal teelten, eigenlijk teelten die het meest aantrekkelijk zijn voor bijen", klonk het in juni.

Natuurpunt wijst ook op heel wat uitzonderingen in het tijdelijk verbod. "Zo mag er in serres wel gesproeid worden, waardoor er wel een uitspoeling naar de bodem en verontreiniging van het oppervlaktewater blijft bestaan." De verdwijnende vogels zetten het probleem alvast op scherp. In Nederland pleit de Vogelbescherming er naar aanleiding van de onderzoekscijfers voor een verbod van neonicotinoïden. "Vogelbescherming roept de politiek op per direct het landbouwgif imidacloprid te verbieden", klinkt het. "Vogels die leven op het boerenland hebben het al moeilijk: sinds de jaren '60 van de vorige eeuw is het aantal met 60 procent afgenomen."

Bron: Vleermuizenwerkgroep Natuurpunt

Grote kolonie Gewone dwergvleermuizen ontdekt

(Natuurpunt – David Galens)

In Oosterzele werd onlangs een grote kolonie Gewone dwergvleermuizen ontdekt. Maar liefst 220 Gewone dwergvleermuizen huizen er samen op één plaats. Daarmee is de kolonie wellicht de derde grootste van België. De Oost-Vlaamse Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt streeft ernaar om de kolonies in kaart te brengen om ze te beschermen.

De Oost-Vlaamse Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt vond in Oosterzele een jonge, verdwaalde gewone dwergvleermuis en ging op zoek naar de kolonie waar die vleermuis bij hoorde. Zo werd een megakolonie van wel 220 Gewone dwergvleermuizen ontdekt, de grootste in Oost-Vlaanderen. Kolonies van honderden vleermuizen zijn een zeldzaamheid in België. Onder meer door almaar beter geïsoleerde woningen gaat de populatie huisbewonende vleermuizen achteruit. Dwergvleermuizen huizen namelijk graag op zolders of in spouwmuren. De kleine diertjes dragen netjes zorg voor hun woonplaats. Vleermuizen knagen immers niet en brengen ook geen nestmateriaal aan. Het zijn eerder passieve bewoners die zich tevreden stellen met hun verblijfplaats zoals ze is. Mensen weten vaak niet dat er vleermuizen in hun huis wonen. Ze komen pas aan het licht bij verbouwingen of een toevallige ontdekking. Als gevolg daarvan sneuvelen er regelmatig kolonies wanneer een gebouw extra geïsoleerd of afgebroken wordt. Daarom is het heel nuttig om actief op zoek te gaan naar vleermuizen en in kaart te brengen waar kolonies huizen. Dat levert niet alleen gegevens over de verspreiding en het welzijn van vleermuizen op, maar ook over de natuur in het algemeen. Vleermuizen zijn namelijk heel goede indicatoren voor de kwaliteit van de omliggende biotopen en vormen een ideale ecologische barometer.

Gewone dwergvleermuizen verblijven graag in huizen maar vinden steeds moeilijker een verblijfplaats door beter geïsoleerde huizen.

De Oost-Vlaamse Vleermuizenwerkgroep lanceerde onlangs een provinciale oproep om actief op zoek te gaan naar zomerkolonies vleermuizen en hen te monitoren. Vleermuizen monitoren betekent simpelweg uitvliegende vleermuizen spotten en tellen. De meest voor de hand liggende plaatsen om dat te doen zijn gebouwen met een grote zolder zoals kerken en kastelen, een bos, of gewoon de spouwen en zolder van je eigen huis.

De gewone dwergvleermuis heeft haar naam niet gestolen. Ze is een van de kleinste Europese vleermuissoorten. Een volwassen exemplaar heeft een vleugelspanwijdte van 180 tot 240 mm en weegt ongeveer 3,5 tot 8 gram. De soort is een echte cultuurvolger en komt vooral voor rond bebouwing. Het is een van de meest voorkomende vleermuizen in Vlaanderen. In het voorjaar en in de zomer vormen vleermuizen kraamkolonies waarin de vrouwtjes samen hokken. De mannetjes worden er doorgaans niet toegestaan en leiden dan een solitair bestaan of troepen samen met enkele kompanen. Vanaf juni tot midden juli worden jongen geboren, in regel één per vrouwtje. Na een zestal weken kunnen de jonge vleermuizen vliegen en wat

later jagen ze zelfstandig. Een volwassen Dwergvleermuis eet al vlug enkele honderden insecten per nacht. In het geval van de pas ontdekte megakolonie betekent dat zo'n 10 miljoen insecten in één seizoen. Op die manier houden ze de insectenpopulatie in je tuin onder controle.

Vleermuizenwerkgroep Natuurpunt

Rooise organisaties op de bres voor vleermuizen

Stichting Streekrekening Het Groene Woud ondersteunt oprichting van Vleermuiswerkgroep Sint-Oedenrode

Onlangs hebben twee Rooise organisaties de handen ineen geslagen voor de belangen van de vleermuizen. IVN afdeling Sint-Oedenrode en Stichting Het Roois Landschap hebben geconstateerd dat er te weinig aandacht is voor de belangen van vleermuizen in de Gemeente. Doordat er steeds minder ruimtes in gebouwen bereikbaar zijn voor vleermuizen, maar vooral ook door het steeds meer omhakken van holle bomen blijft er minder leefgebied over voor deze mysterieuze nachtdieren.

Daarom hebben de initiatiefnemers besloten tot de oprichting van een vleermuiswerkgroep, die deze zomer aan de slag zal gaan. Een enthousiast groepje vrijwilligers vanuit Stichting Het Roois Landschap en IVN Sint-Oedenrode gaat deze zomer allereerst aan de slag om kennis te vergaren over vleermuizen en deze te inventariseren.

Tijdens het eerste biodiversiteitssymposium in het Groene Woud op 19 april ontving de nieuw opgerichte vleermuiswerkgroep uit handen van Burgemeester Peter Maas van Sint-Oedenrode een cheque van € 2.000,=. Met deze startsubsidie, verstrekt door de Stichting Streekrekening Het Groene Woud, zal de werkgroep de materialen aanschaffen om aan de slag te gaan met de bescherming van vleermuizen in de Gemeente. Tijdens het symposium ontvingen in totaal 7 vleermuiswerkgroepen in het Groene Woud een financiële bijdrage op basis van een ingediend projectvoorstel.

Na het inventariseren van de leefgebieden in de Gemeente Sint-Oedenrode zal de werkgroep verder aan de slag gaan om de vleermuizen te helpen. In gebieden waar vleermuizen voorkomen maar waar te weinig nestruimte is zullen in totaal zo'n 50 vleermuiskasten worden opgehangen. Tevens wil de werkgroep aan de slag om de holle bomen waarin vleermuizen slapen zoveel mogelijk in beeld te brengen en te beschermen. Een bestaande vleermuiswelder in de Gemeente zal worden verbeterd om deze meer aantrekkelijk te maken als nacht- en winterverblijf voor vleermuizen.

In een later stadium wil de werkgroep ook aan de slag om binnen de Gemeente Sint-Oedenrode voorlichting en advies te verstrekken op het gebied van vleermuizen.

Inlichtingen via Stichting Het Roois Landschap, rooislandschap@gmail.com, tel 06-29027765.

Foto: Uitreiking van de cheque van € 2.000,- aan Wim de Vrij van de Vleermuiswerkgroep Sint-Oedenrode door burgemeester Peter Maas. (Foto: Henk Sierdsema).

